

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ ത്രിഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രിഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ॥

ദധിമുഖാൻമധുവനവിധുംസവാർത്താമാകർണ്യ സുഗ്രീവസ്യ
ഹനുമദാദീനാം സാഹൽയവിഷയേനുമാനം

തതോ മുർധ്നാ നിപതിതം
വാനരം വാനരർഷഭഃ |
ദൃഷ്ട്വൈവോദ്വിഗ്നഹൃദയോ
വാക്യമേതദുവാച ഹ || 5.63.1 ||

ഉത്തിഷ്ഠോത്തിഷ്ഠ കസ്മാത് ത്വം
പാദയോഃ പതിതോ മമ |
അഭയം തേ പ്രദാസ്യാമി
സത്യമേവാഭിധീയതാം || 5.63.2 ||

കിം സംഭ്രമാധിതം കൃത്സ്നം
ബ്രൂഹി യദ് വക്തുമർഹസി |
കച്ഛിൻമധുവനേ സ്വസ്തി
ശ്രോതുമിച്ഛാമി വാനര || 5.63.3 ||

സ സമാശ്വാസിതസ്തേന
സുഗ്രീവേണ മഹാത്മനാ |
ഉത്ഥായ സ മഹാപ്രാജ്ഞോ
വാക്യം ദധിമുഖോബ്രവീത് || 5.63.4 ||

നൈവർക്ഷരജസാ രാജൻ
 ന ത്വയാ ന ച വാലിനാ |
 വനം നിസൃഷ്ടപൂർവം തേ
 നാശിതം തത്തു വാനരൈഃ || 5.63.5 ||

ന്യവാരയമഹം സർവാൻ
 സഹൈഭിർവനചാരിഭിഃ |
 അചിന്തയിത്യാ മാം ഹൃഷ്ടാ
 ഭക്ഷയന്തി പിബന്തി ച || 5.63.6 ||

ഏഭിഃ പ്രധർഷണായാം ച
 വാരിതം വനപാലകൈഃ |
 മാമപ്യചിന്തയൻ ദേവ
 ഭക്ഷയന്തി വനൗകസഃ || 5.63.7 ||

ശിഷ്ടമത്രാപവിധൃന്തി
 ഭക്ഷയന്തി തഥാപരേ |
 നിവാർയമാണാസ്തേ സർവേ
 ഭൂകുടിം ദർശയന്തി ഹി || 5.63.8 ||

ഇമേ ഹി സംരബ്ധതരാ -
 സ്തദാ തൈഃ സമ്പ്രധർഷിതാഃ |
 നിവാർയന്തേ വനാത് തസ്മാത്
 ക്രുദ്ധൈർവാനരപുംഗവൈഃ || 5.63.9 ||

തതസ്തൈർബഹുഭിർവീരൈ -
 ര്വാനരൈർവാനരർഷഭാഃ |
 സംരക്തനയനൈഃ ക്രോധാ -
 ഭാരയഃ സമ്പ്രധർഷിതാഃ || 5.63.10 ||

പാണിഭിർനിഹതാഃ കേചിത്
 കേചിജ്ജാനുഭിരാഹതാഃ |
 പ്രകൃഷ്ടാശ്ച തദാ കാമം
 ദേവമാർഗം ച ദർശിതാഃ || 5.63.11 ||

ഏവമേതേ ഹതാഃ ശൂരാ -
 സ്ത്വയി തിഷ്ഠന്തി ദർതരി |
 കൃത്സ്നം മധുവനം ചൈവ
 പ്രകാമം തൈശ്ച ഭക്ഷ്യതേ || 5.63.12 ||

ഏവം വിജ്ഞാപ്യമാനം തം
 സുഗ്രീവം വാനരർഷഭം |
 അപൃച്ഛത് തം മഹാപ്രാജേണാ
 ലക്ഷ്മണഃ പരവീരഹാ || 5.63.13 ||

കിമയം വാനരോ രാജൻ
 വനപഃ പ്രത്യുപസ്ഥിതഃ |
 കിം ചാർഥമഭിനിർദ്ദിശ്യ
 ദുഃഖിതോ വാക്യമബ്രവീത് || 5.63.14 ||

ഏവമുക്തസ്തു സുഗ്രീവോ
 ലക്ഷ്മണേന മഹാത്മനാ |
 ലക്ഷ്മണം പ്രത്യുവാചേദം
 വാക്യം വാക്യവിശാരദഃ || 5.63.15 ||

ആർയ ലക്ഷ്മണ സമ്പ്രാഹ
 വീരോ ദധിമുഖഃ കപിഃ |
 അംഗദപ്രമുഖൈർവീരൈ -
 ര്ഭക്ഷിതം മധു വാനരൈഃ || 5.63.16 ||

നൈഷാമകൃതകാർയാണാ -

മീദൃശഃ സ്യാദ് വൃതിക്രമഃ |

വനം യദഭിപന്നാസ്തേ

സാധിതം കർമ തദ് ധ്രുവം || 5.63.17 ||

വാരയന്തോ ഭൃശം പ്രാപ്താഃ

പാലാ ജാനുഭിരാഹതാഃ |

തഥാ ന ഗണിതശ്ചായം

കപിർദധിമുഖോ ബലീ || 5.63.18 ||

പതിർമമ വനസ്യായ -

മസ്മാഭിഃ സ്ഥാപിതഃ സ്വയം |

ദൃഷ്ടാ ദേവീ ന സന്ദേഹോ

ന ചാന്യേന ഹനുമതാ || 5.63.19 ||

ന ഹ്യന്യഃ സാധനേ ഹേതുഃ

കർമണോഽസ്യ ഹനുമതഃ |

കാർയസിദ്ധിർഹനുമതി

മതിശ്ച ഹരിപുംഗവേ || 5.63.20 ||

വ്യവസായശ്ച വീര്യം ച

ശ്രുതം ചാപി പ്രതിഷ്ഠിതം |

ജാംബവാൻ യത്ര നേതാ സ്യാ -

ദംഗദശ്ച മഹാബലഃ || 5.63.21 ||

ഹനുമാംശ്ചാപ്യധിഷ്ഠാതാ

ന തത്ര ഗതിരന്യഥാ |

അംഗദപ്രമുഖൈർവീരൈ -

ർഹതം മധുവനം കില || 5.63.22 ||

വിചിത്യ ദക്ഷിണാമാശാ -

മാഗതൈർഹരിപുംഗവൈഃ |

ആഗതൈശ്ചാപ്രധൃഷ്ടം ത -

ദ്ധതം മധുവനം ഹി തൈഃ || 5.63.23 ||

ധർഷിതം ച വനം കൃത്സ്ന -

മുപയുക്തം തു വാനരൈഃ |

പാതിതാ വനപാലാസ്തേ

തദാ ജാനുഭിരാഹതാഃ || 5.63.24 ||

ഏതദർഥമയം പ്രാപ്തോ

വക്തും മധുരവാഗിഹ |

നാമ്നാ ദധിമുഖോ നാമ

ഹരിഃ പ്രഖ്യാതവിക്രമഃ || 5.63.25 ||

ദൃഷ്ടാ സീതാ മഹാബാഹോ

സൗമിത്രേ പശ്യ തത്തൃതഃ |

അഭിഗമ്യ യഥാ സർവേ

പിബന്തി മധു വാനരാഃ || 5.63.26 ||

ന ചാപ്യദൃഷ്ട്വാ വൈദേഹീം

വിശ്രുതാഃ പുരുഷർഷഭ |

വനം ദത്തവരം ദിവ്യം

ധർഷയേയൂർവനൗകസഃ || 5.63.27 ||

തതഃ പ്രഹൃഷ്ടോ ധർമാത്മാ

ലക്ഷ്മണഃ സഹരാഘവഃ |

ശ്രുത്വാ കർണസുഖം വാണീം

സുഗ്രീവവദനാച്ഛൃതാം || 5.63.28 ||

പ്രാഹുഷ്യത ഭൃശം രാമോ
 ലക്ഷ്മണശ്ച മഹായശാഃ |
 ശ്രുത്വാ ദധിമുഖസ്യൈവം
 സുഗ്രീവസ്തു പ്രഹുഷ്യ ച || 5.63.29 ||

വനപാലം പുനർവാക്യം
 സുഗ്രീവഃ പ്രത്യഭാഷത |
 പ്രീതോഽസ്മി സോഽഹം യദ്ഭുക്തം
 വനം തൈഃ കൃതകർമ്മഭിഃ || 5.63.30 ||

ധർഷിതം മർഷണീയം ച
 ചേഷ്ടിതം കൃതകർമ്മണാം |
 ഗച്ഛ ശീഘ്രം മധുവനം
 സംരക്ഷസ്വ ത്വമേവ ഹി |
 ശീഘ്രം പ്രേഷയ സർവാംസ്താൻ
 ഹനുമത്പ്രമുഖാൻ കപീൻ || 5.63.31 ||

ഇച്ഛാമി ശീഘ്രം ഹനുമത്പ്രധാനാൻ
 ശാഖാമൃഗാംസ്താൻ മൃഗരാജദർപ്പാൻ |
 പ്രഷ്ടും കൃതാർഥാൻ സഹ രാഘവാഭ്യാം
 ശ്രോതും ച സീതാധിഗമേ പ്രയത്നം || 5.63.32 ||

പ്രീതിസ്ഫീതാക്ഷൗ സമ്പ്രഹൃഷ്ടൗ കുമാരൗ
 ദൃഷ്ട്വാ സിദ്ധാർഥൗ വാനരാണാം ച രാജാ |
 അംഗൈഃ സംഹൃഷ്ടൈഃ കർമ്മസിദ്ധിം വിദിത്വാ
 ബാഹ്യാരാസന്നാം സോഽതിമാത്രം നനന് || 5.63.33 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 സുന്ദരകാണ്ഡേ ത്രിഷഷ്ടിതമഃ സർഗഃ ||